

Afscheidsgroet (door Joop van Alphen)

“Kijk, zó doen we dat”. Vaak hoorden we deze woorden van jou: kijk, zó doen we dat. Het had je wapenspreuk kunnen zijn. Woorden, die je typeren en karakteriseren. Je ‘leest’ het in de foto op jouw gedachtenisprentje. Duidelijk, beslist, vastberaden, standvastig, ondeugend, vriendelijk en met gepaste trots: de man zoals je bent.

Jan, ik ben begonnen aan het schrijven van mijn laatste groet aan jou, gezeten achter in de tuin, in de zon bij een boom, die zijn eerste bladeren laat vallen. De herfst is begonnen. We kennen elkaar ruim 58 jaar; elk jaar hadden we gedurende 1,5 maand cijfermatig dezelfde leeftijd. ‘We zijn weer even oud’ klonk het dan. Ook dit jaar, maar nu voor ‘t laatst.

Nog jong en onervaren stonden we in het Enschoot-van-toen frank en vrij in ons prille leven: verkennend en onderzoekend. Hoe sterk zijn eieren? Hoe ver kun je gaan met de plagerijen bij de burens? Hoe worden kalfjes geboren? Hoe loop je over de nokgording van de schuur in aanbouw? Kortom, de boerderij van vader en moeder was voor ons één groot terrein van onderzoek en experiment.

Voor vader en moeder - en ook op school maar dat ter zijde - zullen we de braafste wel niet zijn geweest. Ook onder elkaar waren er wel eens meningsverschillen. En als het niet mee viel om de eigen mening aan de ander op te leggen en we er ook met stemverheffing niet uitkwamen, dan schuwden we zo af en toe ook het gebruik van handen en voeten niet om consensus te bereiken. Spraken we later over die tijd dan was er altijd de lach op het gezicht, het feest van de herinnering. Onze tijd-van-toen was in het daglicht van nu ècht een tijd van spel, van plezier ... van blijvende samenhang.

Vader had een fikse boerderij; hij wilde vooruit; hij wilde groeien. Handen uit de mouwen, dat was al snel 't devies. Wij werden niet ontzien, maar omdat we nog klein waren moesten er ook landbouwmachines worden aangeschaft. Zo kwamen we al snel in aanraking met de techniek. Een nieuw terrein van onderzoek en experiment.

Jan, de techniek had ál jouw interesse en aandacht en is voor jou niet alléén beroepsmatig een bepalende factor in je leven geworden. Je onderzocht 't effect van aardappelen, geperst in de uitlaat van de auto van een docent. De snelheid van de bromfiets moest al snel drastisch omhoog. Van de standaard Renault Dauphine maakte je een cabrioletuitvoering. Via deze oefeningen ben je zo later tot 't echte werk gekomen: tractorpulling. “Kijk, zó doen we dat”.

Samen met Thea begon je in '72 in Berkel voortvarend en vol energie aan jullie melkveebedrijf. Hard werken en stevig aanpakken. Ik had in mijn eindexamentijd de tekeningen voor de verbouwing van het huis en de nieuwbouw van de ligboxenstal gemaakt. We gingen met de bouw aan de slag. De handen uit de mouwen. En als het (volgens jou) ook anders uitgevoerd kon worden dan ik op tekening had uitgedacht, dan moest dat maar vaak gebeuren ook. Gewoon onder je motto: “Kijk, zó doen we dat”. Duidelijk

De basis was gelegd voor de start van een jong, sterk en dynamisch gezin. Sandra, Ton en John werden er geboren. Begin jaren '80 kon ik jou en Bert veel helpen met het bouwen van de nieuwe tractor, de eerste met een Allison motor, en met het ombouwen van de vrachtwagen voor het transport naar de tractorpull. Op de tractor pronkte een schildje van jou met de tekst: ‘The difference between men and boys is the price of their toys’. “Kijk, zó is dat”. Duidelijk.

Berkel bood voor jullie melkveebedrijf te weinig expansiemogelijkheden en daarom verhuisden jullie in '86 naar Bladel. Het roer om? Niet echt, maar ècht wel een nieuwe start. 'Venture Farm' kwam met grote letters op de topgevel van de melkveestal te staan. Farm, dat is duidelijk. Maar venture? Venture is: durven, speculeren, avonturieren, riskeren, de uitdaging aangaan. Het lijkt wel een vrije vertaling van: "Kijk, zó doen we dat".

In Bladel konden jullie je ding doen. Hier was er de ruimte. Alles mocht ook best volume hebben. Jullie 'Venture Farm' getuigt van aanpakken en doorzetten, van gedrevenheid en passie, van liefde voor het leven. Ook hier was het geven en nemen, was er tegenslag en voorspoed, was er zorg en succes. Als we op bezoek kwamen waren er altijd wel nieuwe plannen, ideeën, doelen. Want: "Kijk, zó doen we dat". Rust trof je er alleen aan 's avonds na tien: voor 't TV-scherm. Diepe rust. 'Venture' was je op het lijf geschreven. Je leven lang. Inspirerend, maar niet voor eenieder altijd gemakkelijk te volgen.

Jan, ook over andere zaken had je je mening. Over normen en waarden. Over de wijze van zaken doen en omgaan met elkaar. Ook over de politiek, want die bemoeide zich maar al te vaak met 't agrarische. Je schroomde niet om ook protesterend voor je visie uit te komen. Want zat je in Vught niet op één van de voorste tractoren die de weg blokkeerden? Kwamen eerlijkheid en rechtvaardigheid jouw inziens in 't gedrang, dan liet je 't horen én weten, overal, tot in de Raad van State in Den Haag. Oók dáár mochten ze horen: "Kijk, zó doen we dat". Het zit in de genen. Vader heeft het, jij had het en ook bij jouw kinderen valt het te bespeuren. En daarom: het komt wel goed. Ik heb er alle vertrouwen in.

Je hebt in velerlei opzichten goed geboerd, Jan. Thea, je kinderen en kleinkinderen – om trots op te zijn. Wat jullie in je leven opgebouwd hebben – om trots op te zijn. Het medeleven dat wij allen in deze dagen en hier en nu mogen ervaren – om trots op te zijn, én dankbaar.

Vooraf ook vader en moeder zijn trots op jou. "Hij kon altijd alles" waren een van de eerste woorden van vader toen hij het slechte nieuws van Ria en mij hoorde. Thea, je kinderen en kleinkinderen kunnen en zullen trots op jou blijven. Ik, mijn broers en zussen, wij zijn en blijven er trots op, dat jij ónze broer was.

Achternvijftig jaar geleden begon de weg van jou, geboren op 3 april als derde in de rij. Bij de Nederlandse Tractorpull Organisatie had je nummer 3. De drie hoort bij jou. In de Griekse oudheid was het getal drie het toppunt van volmaaktheid. Echtgenoot, vader en grootvader. Je jeugd in Enscht, jullie opbouw in Berkel, jullie bloei in Bladel. Je geloof, je hoop, je liefde. Driemaal drie-eenheden. En deze drie tot één eenheid verweven, dát was jouw leven.

Zo dadelijk leggen we je hier op het kerkhof te ruste op een plek die Thea en John voor je hebben uitgezocht: in vak C, de derde letter van het alfabet, in rij 3 op plaats 3.

Jan, bij jou thuis én bij vader en moeder staat een foto met vier generaties op een rij: vader, jij, Ton en Lars. Een krachtige ketting van vier schakels. De tweede schakel is nu niet meer onder ons, maar toch blijft het: 'vier generaties op een rij', want wat in onze harten is gesloten kan de dood niet wegnemen.

Duidelijk, beslist, vastberaden, standvastig, ondeugend, vriendelijk en met gepaste trots. In dankbaarheid hebben we je hier herdacht, Jan. Ervan overtuigd, dat jij je leven ècht geleefd hebt. Ik sluit af met het 'Dank sei Dir, Herr', gezongen door Aafje Heynis. Tot troost, in dankbaarheid en in berusting; want Jan, zó doe ik dat.